

Afgjort den 9. november 2023**Tidligere fortroligt aktstykke J af 9. november 2023. Fortroligheden er ophævet ved ministerens skrivelse af 27. marts. 2024.**

164

Transportministeriet. København, den 9. november 2023.

- a. Transportministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at Transportministeriet kan indgå en trafikkontrakt med DSB for perioden 2024-2033 med kontraktstart 15. december 2023 inden for en samlet økonomisk ramme på 32.724,7 mio. kr. (2023-pl).

Udgiften på 159,6 mio. kr. i 2023 afholdes af den på finansloven opførte bevilling under §28.52.01. Indkøb af Jernbanetrafik, DSB.

Eksistensen af aktstykket er offentligt, mens indholdet af nærværende aktstykke er fortroligt af hensyn til kontraktforhandlingerne. Fortroligheden kan hæves når kontrakten med DSB er underskrevet. Transportministeriet orienterer Finansudvalget, når fortroligheden kan hæves.

- b. I medfør af lov nr. 1249 af 11. november 2010 om jernbane sikrer transportministeren jernbanetrafikbetjeningen for passagerer i et af ministeren nærmere fastlagt omfang gennem indgåelse af kontrakter med jernbanevirksomheder om trafik udført som offentlig service. Kontrakten indgås med hjemmel i PSO-forordningens art. 5, stk. 6, som hjemler indgåelse af kontrakter om offentlig trafikbetjening på jernbanen uden forudgående udbud (direkte tildeling).

Transportministeriet vurderer, at det kun gennem en samlet kontrakt med DSB vil være muligt at håndtere behovet for de mange løbende justeringer i anvendelse af togmateriel, udrulningstakt mv. i den gennemgribende transformation, som pågår på den danske jernbane frem mod omkring 2030. Det vurderes således særdeles risikofyldt og i praksis kontraktuelt uhåndterbart at gennemføre et udbud af DSB's togtrafik på nuværende tidspunkt.

Transformationen af jernbanen omfatter blandt andet udrulningen af nye signaler på hele den statslige jernbane, elektrificering af resten af hovednettet og de igangværende indkøb af nye elektriske tog, som skal afløse de aldrende dieseltog. Projekterne rummer direkte indbyrdes afhængigheder, og

under transformationen skal togdriften opretholdes med en blanding af det eksisterende togmateriel og det nyindkøbte togmateriel.

Der er samtidig behov for en afklaring af DSB's langsigtede økonomiske rammer i lyset af de mange investeringer, som DSB skal foretage. Transportministeriet har sammen med DSB forberedt en 10-årig kontrakt om trafik udført som offentlig service i perioden 2024-2033 med kontraktstart 15. december 2023, som erstatter den nuværende kontrakt.

Kontrakten fastlægger en årlig kontraktbetaling til DSB og fastlægger den trafikale ydelse, som DSB skal levere herfor. Det vil sige, hvor mange tog DSB skal køre på hvilke strækninger, i hvilke tidsrum på dagen og under hvilke betingelser. Desuden indeholder kontrakten en række krav til service mv., som DSB forpligtes til at udføre.

Den årlige kontraktbetaling til DSB i de enkelte finansår i medfør af kontrakten er anført i tabel 1. Kontrakten med DSB indgås inden for rammerne af en kontraktbetaling, der videreføres på 2024-niveau.

For perioden 15. december 2023 – 31. december 2023 modtager DSB 159,6 mio. kr. i kontraktbetaling, som afholdes inden for den eksisterende bevilling i 2023 på § 28.52.01. Indkøb af jernbanetrafik, DSB. Dispositionen medfører således ikke merudgifter i finansåret.

Tabel 1: Kontraktbetaling til DSB

Mio. kr. 2023-priser	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Betaling til DSB jf. forhandlet kontrakt (28.52.01.10)	3.281,3	3.268,6	3.265,7	3.260,1	3.255,7	3.252,4	3.250,2	3.247,0	3.243,8	3.240,3

Anm. : 1) Teknisk fastholdt fladt efter 2027. Ændringen i betalingen følger af mindre reguleringer, herunder håndtering af metrodobbeltfaktoren samt håndtering af kompensation for overdragelse af Øresundstrafikken.

Kilde: Transportministeriet.

Den nye kontrakt vil være en videreførelse af DSB's køreplanforslag for 2024 (K24), dog således at DSB får mulighed for en mere fleksibel tilrettelæggelse af en mindre del af togtrafikken.

Igennem kontraktperioden forventes færdiggjort en række store infrastrukturprojekter og nye elektriske tog idriftsættes. Det bevirker, at de trafikale forpligtigelser kan øges svarende til forventningerne fra aftalen om Infrastrukturplan 2035 af 28. juni 2021. For de største trafikudvidelser, som fx et ekstra lyntog i landdelstrafikken, forudsættes dette først fastlagt som en forpligtigelse, når forudsætningerne er opfyldt.

For de mindre udvidelser sker det enten ved, at DSB og Transportministeriet fastlægger dette i en tillægskontrakt eller ved, at DSB selv vælger at foretage trafikudvidelsen, idet DSB med kontrakten selv er forpligtet til at placere mindst 500.000 togkilometer ud over de krav, der fremgår af den med kontrakten fastsatte trafikeringsplan.

DSB forpligtes med kontrakten til at reducere rejsetiden mellem København H og en række destinationer i takt med, at de større infrastrukturprojekter og nye elektriske tog bliver ibrugtaget. Forpligtigelsen indgår i kontrakten ved, at der stilles krav til den maksimale rejsetid i timer og minutter for et antal tog pr. dag.

Standardtaksterne for passagererne forudsættes i kontrakten som i dag at stige inden for takststigningsloftet. DSB har mulighed for - men ikke pligt til - at tilbyde rabatprodukter. DSB forventes i en ny kontraktperiode at fortsætte med at udbyde et stort antal orangebilletter, hvilket betyder, at gennemsnitsprisen for at rejse over Storebælt alene forventes at følge inflationen.

DSB forpligtes med kontrakten endvidere til at forberede omstillingen af S-banen til automatiseret drift samt at overtage hovedansvaret for driften af S-banen.

DSB forudsættes med kontrakten at gennemføre investeringer i nye elektriske tog og værksteder. Disse investeringer i nye tog og værksteder forventes sammen med en forbedret infrastruktur at gøre togdriften billigere og dermed mere konkurrencedygtig på sigt. DSB opnår gevinsterne af investeringerne i infrastrukturen via driftsbesparselsen fra elektrificeringen og det nye togmateriel. DSB budgetterer på baggrund af de indgåede kontrakter om nye elektriske lokomotiver og elektriske togsæt med besparelser på 1 mia. kr. årligt, når de nye tog er fuldt indfaset. De forudsatte investeringer i nyt togmateriel udgør en stor investering for DSB, som rækker ud over den foreslåede kontaktperiode. Det forudsættes derfor med kontrakten, at der inden kontraktperiodens udløb skal indgås en aftale mellem staten ved Transportministeriet og DSB vedrørende finansiering af det indkøbte togmateriel i dets restlevetid.

Det er forudsat, at DSB i en kommende kontraktperiode skal gennemføre et effektiviseringsprogram, som skal sikre et mere effektivt drevet DSB. Effektiviseringerne er indregnet som en forudsætning for ovenstående kontraktafløb. Der er samlet set forudsat effektiviseringer på 1,7 mia. kr. i kontraktperioden, svarende til 17,5 pct. af DSB's driftsomkostninger i 2022.

DSB skal, jf. Lov om DSB, drives på et forretningsmæssigt grundlag, hvilket betyder, at DSB skal sikre, at den i kontrakten fastsatte service produceres på en omkostningseffektiv måde. DSB er dermed også forpligtet til at sikre, at virksomheden har en langsigtet bæredygtig økonomi. DSB vil dermed være ansvarlige for at sikre realisering af effektiviseringer i den størrelsesorden, som er lagt til grund for økonomien i en ny kontraktperiode.

Der gennemføres i kontraktperioden:

1. En budgetanalyse, hvor niveauet for kontraktbetalingen kan konsolideres, og eventuelle yderligere effektiviseringspotentialer kan identificeres over perioden.
2. En sektoranalyse, der fastlægger rammerne for et fremtidigt udbud af hele eller dele af DSB's togtrafik.

Analyserne forudsættes gennemført i 2024 og 2025 og eventuelle justeringer på baggrund af analyserne vil sidenhen kunne indarbejdes ved tillægskontrakter.

- c. Aktstykket forelægges Finansudvalget, da det er forudsat, at kontrakten træder i kraft den 15. december 2023, og idet staten ved kontraktindgåelse med DSB binder sig til en flerårig disposition, jf. BV pkt. 2.2.10.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til, at Transportministeriet kan indgå en trafikkontrakt med DSB for perioden 2024-2033 med kontraktstart 15. december 2023 inden for en samlet økonomisk ramme på 32.724,7 mio. kr. (2023-pl).

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 9. november 2023

THOMAS DANIELSEN

/ Thomas Jørgensen

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af et flertal i Finansudvalget den 09-11-2023 (udvalget med undtagelse af Liberal Alliances medlem, der stemte imod aktstykket)

Påtegning:

Enhedslistens medlem af udvalget er kritisk over for, at den nye kontrakt med DSB for perioden 2024-2033 indebærer, at DSB forventes at finde de nødvendige midler til forbedringer via besparelser i driften. Det mener EL, ikke er realistisk, fordi besparelserne efter EL's opfattelse nødvendigvis må føre til forringelser i driften. Når EL alligevel stemmer for aktstykket, sker det i forventning om, at der kan træffes konkrete beslutninger om yderligere bevillinger i kontraktperioden, i det eller de tilfælde der måtte være behov, og som der efter EL's opfattelse er al grund til at forvente, vil opstå.